

škofu Strossmayerju o njih zlati maši. — V soboto večer so imeli v Ljubljani „Strossmayerjev večer“ ter se je bilo lepo število odlične slov. gospode zbralo v proslavljenje prevzviš. rodoljuba. — Barje za Ljubljano je stalo v ponedeljek tje do Vrhniko pod vodo, sedaj sicer pada voda, toda škode bode veliko vsled te povodnji. — Nekaj delalcev je bilo v nedeljo sklicalo „ljudski shod“ v Ljubljani ter se je na njem govorilo zoper versko šolo. Governnika sta prišla navlašč doli iz Gradca, toda vezala sta iz gola otrobe in je vladni komisar shod razpustil. — Pri sv. Luciji na Mostu, na Primorskem, ustanavlja se „kmetiško bralno društvo“. Može se nadejajo od društva mnogih koristi. — Slov. telovadno društvo, „Sokol“, v Gorici ima na velikonočni ponedeljek, dne 2. aprila, svoj letni občni zbor, po zborovanji pa veselico. K tej imajo vstop tudi udje drugih slov. društev. — Mestni zastop v Trstu se je odločil za železnico s konji iz Trsta do Barkovelj. V Trstu je umrlo od 4. do 10. marca 120 oseb in čudno je to, da je smrt zadel oba spola v enakem številu, vsacemu jih je pobrala 60. — Hrvatov pojde prve dni meseca aprila precejšnje število v Rim, med njimi bode kardinal Mihalovič iz Zagreba in pa škofa Križevski in Senjski. — V Djakovem so bojda osepnice in se je za to prepovedal vsak večji shod o zlati maši škofa Strossmayerja, pri vsem tem pa je prišlo veliko deputacij iz vseh slovanskih dežel. — Iz Slovaškega se preseljuje čedalje več ljudi v Ameriko in skrbeti je jelo ogersko vlado, kaj bode, če jih pojde več. Ali ni v tem kje kaj sama kriva? Zatiranje, kakor se godéva trpinom Slovakom, je že v resnici preveliko. — Po Ogorskem je skorej vse v vodi. Csaba. največja vas, šteje 24.000 prebivalcev in stoji skorej vsa v vodi. V Szathmaru pa se je že 50 hiš podrijo.

Vunanje države. Sv. Oče se pogajajo sedaj z Ruskim carom za večjo prostost katoliške cerkve v Rusiji, a njih drž. kancelar, Rampolla, je prepovedal vse izjave o tem pogajanjih, dokler se ne dožene. Za to so le domišljije, kar se piše v raznih liberalnih listih o tej reči. — Italijanski kralj in kraljica pojde v necih dneh v Florencijo, tje pride Anglijska kraljica, Viktorija ter ostane ondi blizu tri tedne. — Vojni minister Italije tirja celih 9 milijonov za vojaške potrebe in to za to, če utegne nastati kje vojska. Sam večni Bog zna, čemu da se zalaga vsaka država v taki meri, ali mar res stojimo že na pragu vojske? — Francoski vladi dela general Boulanger čedalje večje preglavice. Vojni minister ga je sicer odstavil, zato pa čejo generala sedaj voliti v drž. zbor in ponuja se mu koj na večih krajih poslanstvo. Ako general vzprejme poslanstvo, postane lahko prav nevaren republiki ali pa

njemu — pade tisti svit z glave, ki mu jo obdaja sedaj. Mogoče je eno, kakor drugo. — Nemški cesar, Friderik III., kaže v prvih svojih ukazih, do ljudstva in Bismarcka, da mu ni za vojsko, ne za hrupne zmage v boji, ampak za srečo in blagostanje nemške domovine. V Alzaciji in Loseni, v deželah, ki si jih je leta 1870 Nemčija pridobila, bode cesar milosten, toda odločen za to, da se združite deželi tesno z Nemčijo. — Na Ruskem se čuje bojni krik bolj, kakor kedaj poprej in sedaj ne velja več toliko zoper Nemčijo, kolikor zoper Avstrijo. — V Petersburgu je bila služba božja v protestantski cerkvi, pri njej je bila tudi carova rodbina. — V Bolgariji imajo tatove in to pri vojaštvu. V prvem pešpolku so prišli na sled veliki tatvini, ki so je krivi najvišji častniki v tem polku. Na izjavo Turčije, da je princ Koburški „zoper postavo“ v Bolgariji, ne zna še bolgarska vlada odgovora ter čaka, kako da se stvari razvijó, odkar ima Nemčija novega cesarja. — Turčija sili na to, da dobode Egipet zopet v svoje roke. Sedaj se stojé ondi anglijski vojaki in Anglija še ne kaže posebne volje, za to, da jih pokliče domov. — Pogodba gledé prekopa Suez še vedno ni gotova, vendar pa se pravi, da ste si Francija in Anglija sedaj že podali roke ter bode sultan lahko podpisal pogodbo. To je že mogoče, toda ali bode pa sedaj turški sultan to hotel? — V južni Ameriki še živi suženjstvo in da-si ga odpravlja cesar v Braziliji, don Pedro, že več let sem, ne posreči se mu nobenokrat, da dobi večino v drž. zboru za tako postavo. Sedaj mu predlaga na novo enako postavo, po kateri se naj odpravi suženjstvo polagoma, tje do 1892, sicer pa se cesar odpove kroni. To suženjstvo je pač sladko za — gospodarje.

Za poduk in kratek čas.

Krucí v Veržeji.

Za Turki so Slovencem ob Ogerski meji največ straha in škode delali Kruci, to so bili prvotno ogerski križari, ki bi morali iti v sv. deželo se bojevat zoper Turke, pa so rajši doma in po sosednih krajih ropali in plenili; poznej pa so s tem imenom zvali vse ogerske rokovenjače in tolovaje, ki so prišli na Štajarsko plenit. Razume se, da so Kruci prišli tudi v Veržeje, ker ta varoš leži blizu ogerske meje to stran Mure. Vrženci pa so se izvrstno branili Krucev, tako da je sam cesar Jožef I. v listini, pisani v Beču, dne 27. novembra 1706 pohvalil njihovo vstrajnost, hrabrost in požrtvovalnost.

Kar ljudstvo o teh praskah s Kruci pripoveduje in kar mu je v pismih shranjenih v

Veržejskem zborniku o tem ohranjeno, zbrano in zabilježeno je v naslednjih vrstah.

Kompanija Veržejskih strelcev, o kateri se že v listinah od l. 1550 govori, in katera pa je zdaj le še za parado bila je svoje dni jako potrebna, da so se zamogli braniti proti Turkom in Krucem. Za časa, ko so se Verženci s Kruci bojevali, imeli so Verženski strelci zlasti dva izvrstna in sloveča vodja, namreč nekšega Čopora in Štefana Ropoša.

Čopora je bil bojda rojen v hiši št. 72, ki zdaj dobaja Antonu Ostercu, po domače Škofleku. Bil je prê sodar, in silno močen in srčen in nosil je železno srajco ali oklep.

Se slavnejši od Čopora je bil Štefan Ropoša, in ljudje še o njem vejo tudi več pripovedovati, kakor o Čopori. Bil je bojda doma na posestvu Antona Koroša, št. 28. Od njega še ste ohranjeni dve pismi in več podpisov. Pod pisaval se je Stephanus Ropuscha; pisal je jako lično, večinoma latinski. Brž ko ne je študiral v Varaždinu, potem pa je študije popustil ter se je doma oženil. Prva žena mu je bila Urša Lovrenčič, a druga Magdalena Gaberc. Po tem soditi, kar ljudje o njem govorijo, bil je jako srčen in zvit.

V bojih s Kruci je kazal mnogo vojaškega talenta in posluževal se je vseh sredstev, moči in zvijače, zato so se ga Kruci jako bali. Tudi on je bojda nosil železno srajco, jezdil je konja plavca in kakor ljudstvo pravi, bil je zmrznjen, da se ga krogle niti prijele niso. Enkrat je zmagal Ropoša Kruce pri Meki, to je kraj med Veržejem in Krapjem. Izvedel je namreč, da Kruci grejo od Razkrža proti Veržeju. Urno zbere on Verženske strelce in kdor se mu je še hotel pridružiti ter je pelje proti Krapju. V grmovji pri križepotji, kder se križate ceste od sv. Križa in z Borovec proti Krapju, razstavi in skrije Ropoša svoje krdelo, potem pa sam jezdi naprej po cesti proti Krapju. Predstraže Krucev ga vstavijo in ga vprašajo, kdo da je in kam gre. On reče, da je poslanec z Veržeja in hoče z njihovim vodjem govoriti. Ropoša ni mogel z lepa Krucev pregovoriti, da bi se vrnili, češ, da morajo v Veržeji obedovati. Ropoša je moral kraj njihovega vodja jezditi.

Ko pridejo Kruci do Meke, spodbode Ropoša svojega plavca in iz grmovja pri križepotji plane njegovo krdelo nad Kruce, ki so jim kmalu pete pokazali in bežali proti Krapju in Nemsčaku. Mnogo Krucev je bilo ubitih, mnogo pa se jih je v Muri potopilo, ko so se hoteli čez Muro rešiti. To je bila bitka pri Meki.

(Dalje prih.)

Smešnica 12. Pri necem kmetu so luščili bučnice ter so si vmes kako resnično, pa tudi kako izmišljeno pripovedovali. Prišla je beseda na strahove, na duše, ki prihajajo z onega sveta

nazaj. Ta in oni je celo trdil, da je že sam slišal duše ranjelih prositi pomoči. „Jaz pa“, reče v tem stari Vrbanek. „jaz ne verjamem tega, saj se pravi, da je Bog neizmerno bogat. Ni torej verjetno, da ima duša na onem svetu tako pri slabem, da bi mu uhajale“.

Razne stvari.

(Cesarjev dar.) Svitli cesar je daroval 200 gld. za pozidanje nove šole pri sv. Krištofu nad Laškimi trgov.

(Sv. birma.) Njih ekscelencija, mil. knezoškof bodo letošnjo spomlad delili zakrament sv. birme v teh-le dnevih: Dne 10. aprila pri sv. Petru pri Mariboru, dne 12. pri sv. Martinu, dne 16. aprila pri sv. Barbari, dne 19. pri sv. Marjeti, dne 23. v Kamnici in dne 26. v Gornji sv. Kungoti — vse te župnije leže v dekaniji Maribor na levem bregu Drave.

(Graški odbor za romarski vlak v Rim) nas prosi, slovenskim romarjem naznani to-le: Po brzojavu iz Rima, dne 19. t. m. je avdencija pri sv. Očetu za avstrijske romarje določena za sredo 18. apr. Končni obrok za vplačilo vožnine, za štirski romarski vlak je dotekel prav za prav že večeraj, 20. t. m. Slovenski romarji, ki so tedaj s vplačilom še na dolgu, naj denar kar nemudoma in naravnost pošljejo na pisarno kn. šk. ordinarijata v Gradcu. Čč. gg. dušni pastirji naj to blagovoljno naznanijo romarjem svojih župnij.

(Udom družbe duhovnikov) se naznanja, da se je novi društveni odbor v seji 20. t. m. ustanovil tako-le: Fr. Kosar, predsednik, L. Herg, predsednikov namestnik, dr. J. Križanič, denarničar, A. Ribar, tajnik. Za poverjenike so izvoljeni vsi čč. gg. dekani. Dopisi v društvenih zadevah naj se nikar ne napisujejo na kn. šk. ordinarijat ali konzistorij, temveč naravnost na družbo duhovnikov, ali na ime predsednikovo. Denar pa naj se naravnost pošilja na ime denarničarjevo.

(Slov. čitalnica.) V nedeljo, dne 25. marcija, ima čitalnica v Mariboru svoj zadnji postni shod za to leto ter se izvrši le-ta s petjem in tombolo.

(Poduk za sv. birmo.) Drobna knjižica „Poduk za sv. birmo“ dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru po 10 kr.

(Sveti post.) V Mariboru se še v pustu niso dovolj naplesali, za to so še enake veselice nategnili ter so imeli nemški kasino in pa „turnerji“ še v minolem tednu veselice. Oni so, kakor poudarja naša prijateljica v poštnih ulicah, lepo „nemško plesali“.

(Čerkveni rop.) V noči 10. marcija je vlomil tat v škrinjico za milodare ter je odnesel iz nje, kakor se sodi, kake 3 goldinarje.